

Hr. sundhedsminister Jacob Axel Nielsen.
Partiernes sundhedsordførere.

Akutte sundhedstrusler, forårsaget af landbrugets produktionsmetoder.

Aktualiseret af prof. i microbiologi Jørgen Kolmos' notat i Ugeskrift f. Læger (2008; 170:3373-3484, side 3436), hans tidligere artikel i Politiken (fredag 7.marts 08, 2. del s. 8) "Svineri" og journalist Kjeld Hansens artikel (Jyl. Posten 251008) samt DANMAP-rapport 2007, skal jeg tillade mig at henvise ministerens opmærksomhed på de tiltagende trusler, som landbrugets aktiviteter udøver ikke blot mod menneskers sundhed, men også overfor flora og fauna, med specifikt udgangspunkt i bakterieresistens.

Efter en kraftig offentlig og lægefaglig kritik af det uansvarlige i at give alle individer grisebestanden "vækstfremmere" som profylakse, ophørte landbruget med dette, hvilket gav et stærkt, kontant fald i brug af antibiotica til grise. Dette fald er afløst af en stadig stigende kurve i forbruget – nu oppe på 120 tons pr. år iflg. de seneste opgørelser. Resultatet er ikke til at komme uden om! Jvf. ovenstående artikler, som, uden for enhver tvivl, viser, at der nu findes MRSA (methicillin-/”multi”-resistente) bakterier i vore svinebesætninger, og at de smitter til mennesker. I den ene artikel beskrives de to første kendte danske tilfælde af klinisk infektion, hvor smitekilden sandsynligvis har været svin. Dette problem er endnu større i Holland, hvor 40% af alle grise er smittede med disse bakterier, hvilket igen har givet store problemer i behandlingen af mennesker, knyttede til landbruget, når de bliver syge. Den store grisetæthed i vore stalde må være forklaring på den øgede sygelighed og dødelighed, der ses i grisebestandene. Dette er med til at muliggøre spredning af de farlige multiresistente stafylococcer, også fordi landbruget flytter meget rundt på hele eller dele af besætninger, og der er en alt for stor behandlingsrate med antibiotica. Den danske grisebestand på 13 mio. dyr tæller omkring to mio. flere svin end den hollandske.

Et fænomen, som ser ud til at betyde meget for spredning af modstandsdygtighed over for antibiotika, er, at bakterier synes at overføre gener i langt højere grad fra en type til en anden, end vi har forestillet os tidligere (danske forskere, 2006). Dette gør, at ikke blot de gener, som gør f. eks. stafylococcer modstandsdygtige, kan overføres til andre typer bakterier og gøre disse resistente. Endelig er "krydsresistens" et problem: resistens overfor et antibioticum gør, at bakterien er resistent overfor andre former for antibiotica. (Tetracyclin, der benyttes i vidt omfang inden for veterinærmedicin, er berygtet for dette)

Medens spredning af stafylococcer, indtil videre synes at foregå ved direkte kontakt (mellem dyr og mennesker og mennesker indbyrdes) er der en del andre bakterier, som både er krydsresistente og har erhvervet sig resistente gener, som spredes gennem luft, jord og produkter derfra samt vand. Disse bakterier findes i den gylle, som spredes i et omfang i DK uden forudgående rensning! Den

samlede gyllemængde modsvarer omtrent 80 mio. menneskers samlede mængde afføring og urin på årsbasis.

Det har vist sig, at gylle ved specielt nedfældning siver igennem jorden, således at den, indeholdende bl.a. bakterier, når grundvandet=råvandet=det fremtidige drikkevand i løbet af få år. (Prof. Carsten Suhr Jensen, GEUS, 2007, citat i Politiken 180107). Dette betyder, at bakterier, som indeholder gener til sygdomsfremkaldelse og resistens kan forefindes i vort drikkevand, på grund af landbrugets produktionsmetoder.

I den forbindelse kan det være på sin plads at erindre om, at 50 % af alle borede brønde i forvejen er lukkede siden 1970'erne p.g.a. af landbrugets forureninger af forskellig art.

Når man dertil lægger, at gylle også indeholder andre stoffer, som ikke blot er skadelige, men direkte dræbende, som f.eks. cancerfremkaldende, hormonforstyrrende (giver infertilitet, kønsorgan-forandringer, bryst-og æggestokkræft) samt tungmetaller, der er mistænkt for at give invaliderende neurologiske sygdomme, synes det påkrævet, at der gøres mere ved problemet end blot at følge og beskrive udviklingen af et særdeles alvorligt sundhedsproblem.

DKs regering har i de sidste år, uden den store omtale, ændret lovene for landbrugets dyrehold, således, at vi inden for få år kan se en fordobling af dyreholdet – og dermed tilsvarende øgede gyllemængder, begrænsninger af økologien og trusler mod menneskers sundhed.

Det er i den forbindelse højest uforståeligt, at danske politikere ikke har lært af Hollands eksempel, hvor man allerede har skåret ned på landbrugets produktivitet og betalt store erstatninger herfor, idet man der er havnet i nøjagtigt de samme problemer, vi vil havne i i løbet af få år.

Den danske regering har derimod givet tilladelser til omfattende udvidelser af den animalske produktion, som vi i løbet af ganske få år vil blive nødt til at ”tilbagekalde” formentlig med eksorbitante erstatninger til følge.

Hvilke muligheder er der for at ændre på denne negative og sundhedstruende trussel?

1. Nedsykninger i landbrugets aktiviteter, indskrænkninger af husdyrbestanden, især svin, inden det er for sent.
2. Færre dyr i staldene – vil også løse problemer med dyrevelfærd.
3. Kontrol med dyrlægerne og medicinudskrivning.
4. Særlig behandling med screening og isolation af borgere og familier, der er i hyppig kontakt med svin, når disse personer opsøger sundhedsvæsenet.

Mine spørgsmål til sundhedsministeren og Folketingets sundhedsudvalg er:

1. Er ministeren parat til at ændre holdning til antibiotikaforbruget i landbruget, når ovenstående tages i betragtning?
2. Hvad agter ministeren at gøre for at nedbringe antibiotikaforbruget i landbruget? Hvad agter ministeren at gøre i spørgsmålet om udvidelser i landbruget, især af svineproduktionen?
3. Vil ministeren kræve en aktiv nedsykning af svinebestanden i dette land?
4. Hvad agter ministeren at gøre i forhold til de hollandske erfaringer?

Per Bennicke
Speciallæge
Gl. Ålbovej 31
6092 Sdr. Stenderup
75-801312, 20740256.